

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р Младен Цветанов Влашки, доцент
в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски
на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас

по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки
професионално направление 2.1. Филология (Западноевропейска литература)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 97 от 21.11.2023г. като кандидат участва гл. ас. д-р Елица Стайкова Дубарова-Петкова от гр. Бургас, Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас

1. Общо представяне на получените материали

Предмет:

Със заповед № РД- 433 от 28.12.2023г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Западноевропейска литература), обявен за нуждите на катедра Български език и литература към Факултета по обществени науки.

За участие в обявения конкурс са подали документи: **единствен кандидат:**

главен асистент д-р Елица Стайкова Дубарова-Петкова

Представеният от Елица Стайкова Дубарова-Петкова комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас, и включва следните документи:

- 1. Заявление до ректор за допускане до конкурс
- 2. Копие - обява - ДВ, 97-23, 21
- 3. Творческа автобиография (CV)
- 4. Копие диплома ОНС доктор

- 5. Документ за доказване на трудов стаж
- 6. Документ за участие в научноизследователски проекти
- 7. Декларация в съответствие с параграф 15(18) от настоящия правилник
- 8. Справка за учебно-преподавателска дейност
- 9. Списък на учебни програми
- 10. Списък на дипломанти ръководени от кандидата
- 11. Справка за изпълнение на минималните изисквания, посочени в Приложение 1 на Правилника
- 12. Резюмета на научните трудове
- 13. Авторска справка за научните приноси на трудовете
- 14. Списък на публикациите по показател В_Г_Е
- 15. Копие на научни трудове
- 16_17. Справка за цитатите в които е цитирана публикация на кандидата
- 19. Списък на публикациите по дисертацията
- 20. Участие в национални експертни комисии- заповеди – МОН

В доставените ми електронни данни липсва описаният под № 18 в заявлението приложен учебник (единствено достъпни са ми били кориците, служебните страници, отчасти съдържанието му, без текстовете по него).

Кандидатът гл. ас. д-р Елица Стайкова Дубарова-Петкова е приложил общо 29 публикации: една самостоятелна монография, една публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор", две студии и 24 самостоятелни публикации и една в съавторство. Не би трябвало да се рецензират 4 публикации, които са направени в издания без научно рецензиране (по една в алманах и в списание „Море“ и две в ел. списание „Меридиан“, тъй като изданията не са включени в националния референтен списък на този тип издания). Публикации, които представляват предговори или послеслови на книги, имат спорен статут, тъй като изданията не са в националния референтен списък, но тъй като повечето от тях са направени по научни и образователни проекти, приемам, че имат научен статус. Представени са и документи (във вид на служебна бележка) за публикуване на статия в сборник, който до този момент не е излязъл, но не е представен текстът на статията, т.е. има липса на пълнотекстово съдържание. Същото важи и за представеното учебно помагало. Разпределението на публикациите по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е както следва : четири статии са публикувани в чужбина (една статия по доклад от конференция в Унгария, една научна статия в Чехия и две научни статии на руски

език в Русия), а останалите в български печатни и електронни издания, като една съвместна с друг автор публикация е на английски език.

В следствие на този преглед на материалите би трябвало да се редуцират и точките, които са декларираны от кандидата в Справка за изпълнение на минималните изисквания, посочени в Приложение 1 на Правилника на Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас. Въпреки редуцията кандидатурата отговаря на минималните национални изисквания за заемане на длъжността доцент (тук точките са повече от изискваното), но не и на изискванията на Правилника за условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас (тук точките са под минимума според изискванията за група Г, посочени в СПРАВКА за изпълнението на минималните изисквания, посочени в Приложение едно на Правилника за условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас). Приемам, че допускането на кандидата до конкурса от компетентните органи на Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас обезсилва моята преценка за изпълнение на изискваните допълнително от същата институция точки.

2. Кратки биографични данни (на кандидата)

Елица Стайкова Дубарова-Петкова е родена в гр. Бургас. Завършила е през 1994 Гимназията за чужди езици „Васил Левски“ – Бургас с руски език и немски език, следвала е в Пловдивския университет и в Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ като съответно е добила бакалавърска и магистърска степен по българска филология. През 2009 г. е защитила образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност 05.04.06 (Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия). Работила е като хоноруван асистент/преподавател по западноевропейска литература в Бургаския свободен университет от 1999 до 2003, а от 2009 до днес е на основен трудов договор като асистент и главен асистент в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас. Успоредно с това работи от 2000 г. до днес и като главен уредник на Къща музей „Петя Дубарова“. Образователният ѝ и трудов път е точно съотнесен към конкурса, на който се явява. Кандидатурата ѝ е закономерна стъпка в кариерното ѝ развитие.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическа дейност и подготовка на кандидата

От представената справка за преподавателската заетост (учебно-педагогическа дейност) на Елица Стайкова Дубарова-Петкова става ясно, че тя преподава освен основните за филолози дисциплини „Увод в литературната теория“, „Антична литература“ и „Западноевропейска литература“ в различни бакалавърски програми по разработени от самата нея учебни програми и курсовете „Романтическа символика в литературата на XX век“ и „Психоаналитични измерения на литературата от XIX и XX век“ за магистърските програми по специалност „Филология“. Адмирация заслужава и стремежът на Елица Дубарова-Петкова да бъде в помощ на своите студенти и с учебното помагало, което е издала през 2013 г. Учебната натовареност на кандидата е висока и наднормена. Посочени са данни, които показват и активна индивидуална работа със студентите – 6 дипломанти и множество ръководства за студентски участия в конференции, научни проекти и други подобни инициативи. Прави впечатление, че с покачване на натовареността по годишния норматив тези индивидуални занимания прогресивно намаляват. От тези наблюдения може да се заключи, че като преподавател кандидатът от години изпълнява професионално основната част от трудовите задължения на един доцент.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Като университетски преподавател Елица Дубарова-Петкова развива и научна дейност. Участието ѝ в научни (външни и вътрешни за Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас) и научно-приложни (по европейска програма и по програми на Министерството на културата) проекти е свързано както с университетското ѝ битие, така и с обществено-полезната дейност, която опазва паметта на поетесата Петя Дубарова и в съпътстващ план приобщава млади хора към литературните практики. В моето разбиране научно-приложната дейност на един филолог обхваща тъкмо нещата, с които виждаме да се занимава ѝ Елица Дубарова-Петкова – създаване на помагало за студентите, редактиране на книги, писане на послеслови и предговори към книги, създаване на актуална литературна критика. Навярно освен представените за участието в конкурса материали, съществуват и други прояви на тази най-общо казано литературно-критическа дейност, но дори и само посочените за конкурса показват трайно занимание в тази сфера, което е доказателство за отвореност на кандидата към литературния процес изобщо, а не ограниченост до изискуемите за кариерно израстване „кабинетни практики“. Или казано с други думи – академичната дейност на Елица Дубарова-Петкова получава своето приложение и в областта на съвременния български литературен живот, което по моя преценка е плюс за оценката на кандидата. В тази връзка е необходимо да се отбележи, че това не става за сметка на научната работа. Публикациите от двата вида (научни и научно-приложни) са по приблизително равен брой. На това място трябва да се

отбележи и умението да се работи с чужди езици не само като средство за добавяне на знание, но и като инструментариум за публикации. Това е от съществено значение за професионалното направление, по което е обявеният конкурс.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Предоставените за конкурса материали могат да бъдат разделени в три по-обща групи: свързани със **сравнителните литературни изследвания**, като в тази група попадат всички публикации по темата на хабилитационния труд; **свързани с творчеството и фигурата на поетеса Петя Дубарова**, като част от текстовете в тази група прехвърлят мостове към другите две; **литературно-критически текстове** (предговори, послеслови, актуална литературна критика).

Извън тези групи е предоставен и текст, който има методически характер – този за изучаването на Данте в българските университети. С него Елица Дубарова-Петкова е в компанията на уважавани преподаватели по антична и западноевропейска литература от Софийския университет (проф. дфн Миглена Николчина и доцент д-р Огнян Ковачев), от Пловдивския университет (проф. дфн Клео Протохристова), от Югозападния университет (доц д-р Бойка Илиева) и от НБУ (доц д-р Йордан Ефтимов). Като се има предвид, че редакционният екип на изданието, в което е публикацията, е изцяло академичен, при това съставен от водещи фигури в полето на днешната филология в България, изборът за присъствието на гл. ас. д-р Елица Дубарова сред корифеите на българските учени по антична и западноевропейска литература е показателен и същевременно важен за институцията, която тя представлява.

Във всяка една от групите има текстове, които имат приносен характер и такива, които бихме могли да определим като редови. Примерно с приносен характер са двете студии *„Другите състояния“ (Утопичен и/или клиничен смисъл на болестното при Музил и Чапек)* и *Посвещение – от ендоепта до концепта* (която е от втората група публикации). Първата е типичен представител на първата група публикации. Дори само в своя сравнителен характер тя допринася за откриване на ново поле на сравнение на две значими творби от западната литература. Но в по-общ план аргументира едно литературно използване на темата за болестното състояние в напрежението между клинично (медицина) и мисловно-проективно (дейности, свързани с въображението) разбиране, което е един вид принос към тематичния комплекс „болест“. Втората освен че коригира някои интерпретации на това стихотворение на Петя Дубарова, предлага методологически модел за анализационни подходи към него. Приносен характер имат и статии като *Раждат ли социалните мрежи литература?* със своята

позиция в един актуален дебат, или *Семантическият потенциал окказионализма «Какания» в романа Роберта Музиля «Човек без свойства»*, която лансира една теза, каквато няма присъствие в изследователската литература върху „Човекът без качества“ поне, доколкото ми е известно, до годината на публикуването на статията (2015г.). Като пример за редови статии бих посочил *Литературният музей – зона на партиципация*, която наистина е провокативна за състоянието на нещата по темата в България, но извън апела към нашата изостаналост не казва нещо ново. Или критическите статии в списание „Литернет“ (с изключение на тази за *Кракатит* на Чапек). Интересна за съпоставка и за сравнение със световната практика би била статията *Техники на проглеждането. Наблюдения върху наративните и теоретични измерения на „оптиката“ при Хофман и Музил („Ъгловият прозорец“ и „Триедер“)*, доколкото е тематично много близка до статиите на Хелмут Летен „Eckfenster der Moderne. Wahrnehmungsexperimente bei Musil und E.T.A. Hoffmann. - In: Musil-Studien Bd. 15, München 1987, S. 195-229 [Ъгловият прозорец на модерността. Възприятийни експерименти при Музил и Е. Т. А. Хофман – В: Студии върху Музил, Мюнхен, 1987] и достъпната онлайн магистърска теза на Агата Юревич от Виенския университет, защитена през 2013 г.: „Der literarische Blick durch das Fernrohr. Die technisierte Wahrnehmung am Beispiel von E.T.A. Hoffmanns Des Vetters Eckfenster, Adalbert Stifters Aussicht und Betrachtungen von der Spitze des St. Stephansturmes und Robert Musils Triëdere!“ [Литературният поглед през далекогледа. Технизиранияте възприятия по пример на „Ъгловият прозорец на братовчедата“ от Е. Т. А. Хофман, „Изглед и наблюдение от върха на кулата на „Св. Стефан“ от Адалберт Щифтер и Триедъра на Роберт Музил]. За съжаление тази статия не ми е предоставена като текст.

Като цяло бих могъл да обобщя, че в този корпус се наблюдава баланс между научни и приложно-научни публикации, наблюдава се солиден акцент върху изследвания със сравнителен характер, като някои от тях притежават и литературно-теоретични измерения. (Тоест те са абсолютно адекватни на параметрите на конкурса.). В допълнение предоставените материали безспорно доказват трайния интерес на Елица Дубарова-Петкова към тематика на хабилитационния труд (първите датират от 2012 г.), както и демонстрират развитието на схващанията ѝ за романа и промяната на интерпретативната траектория през годините. Цитиранията, които са посочени от кандидата, потвърждават по-горните ми наблюдения за значимостта и приносите на публикации, свързани със сравнителните изследвания (особено на онези, които включват и романтическо съдържание) и с творчеството на Петя Дубарова.

Не е необходимо да се занимавам с книгата по дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ – тя е получила признанието за своите приноси в про-

цедурата по защитата, а отделни нейни части и чрез цитирания в списания, които са индексирани в международни бази данни (Български език и литература от 2023 г.).

Като хабилитационен труд е представена монографията *Метанаративни техники в изграждането на романа „Човекът без качества“ от Роберт Музил* (изд. ЛИБРА СКОРП, Бургас, 2023). Тя обхваща 212 страници основен текст и библиография и е второто¹ цялостно изследване на романа на български език (което все още не е станало част от националната библиография, вероятно поради забавяне на депозитната процедура от страна на издателството). Още от първите страници читателят се сблъсква с една формална практика, която е допустима единствено в статии с неголям обем в двуезични издания – липсата на превод на цитирани чуждоезикови текстове. (В следствие се стига например до нежелани повторение – на с. 203 изложението предава със свои думи и с цитирани отделни фрази мнението на Холд, а цитатът след него повтаря дословно предаденото по-горе, същото може да се наблюдава и на стр. 115, 116 и др.). Това ще рече, че основният текст на изложението протича на български, английски, немски и френски език. Стига се дотам, че текст на пишещия изложението, който не е обозначен като цитат, се предава на английски език. Или в цитат на немски език се появява дума изписана на кирилица (с.114, 187), или в кирилски изписан текст името на цитирания автор остава на латиница (с. 111). Тоест в едно и също изречение са използвани два езика (с. 30, 33, 83, бел.82), което ако е въпрос на недоглеждане, повдига друг един въпрос – авторката мисли на двата езика едновременно или това са цитати, които не са обозначени като такива. Проблеми с цитирането демонстрират и отделни места, на които не е посочена точната страница от изходния текст (с. 13, 28², 29, 40, 44, 77, 79, 141, 158, 174, 196 бел. 181, 200 и др., а доста дългият цитата в бележките от с. 10 и 11, който е посочен с означението Musil 1913, не съответства на никакъв запис в общата библиография), но пък в библиографския дял има записи с посочена единична страница (напр. при Deluze³); имената на авто-

¹ Първото е Делчев, Кр. Философският роман на Музил "Човекът без качества": критични размишления. София: Изток-Запад, 2022. Това изследване е споменато при описването на българската рецепция, което е вмъкнато като „отклонение“ в глава 1.3.1. „(Не)възможен край“ (с. 54-55).

² Ползването на онлайн ресурси не отменя това изискване. Нека взема за пример едно цитиране на стр. 28. При изтъкване на втората причина, поради която не е възможно да се отговори еднозначно на въпрос за определяне на романа като подвластен на интелектуализъм или като прицелен в утопията на „другото състояние“, авторката цитира около двете „ключови положения в самата повествователна техника на Музил, които са и основополагащи в „каквината“ на творчеството му – иронията и есеизма част от текста на Марека Финлей от книгата „The Potential of Modern Discourse. Musil, Peirce, and Perturbation“ 1990 (Open Access publishing at Indiana University Press, Juni 2022). В електронния вариант съдържанието е без конкретни страници, но ясно разграничено по глави (секции). Цитираният пасаж е от 0.1 Epistemic croquet. Този начин на цитиране не може да се приложи, когато статията е от електронно периодично издание какъвто е случаят с цитата в бел 26. Но и за тази ситуация има описан стандарт на цитиране.

³ Обръщам изрично внимание на цитирането по две причини. Първата е самият стандарт за подобна дейност при научно публикуване. Втората е свързана с липсата на коментар върху досегашните изследвания върху романа поне на английски и немскоезични изследователи, които определят критическите парадигми, за да стане ясно къде позиционира своята монография Елица Дубарова-Петкова. Глава 1.2. „Критическата рецепция на

рите се изписват едновременно на латиница и на български (с. 47), цитатите са неразбираеми (напр. с. 50, бел.51) и т.н. Като добавим и фактът, че в библиографията поне 15 записа се повтарят, бихме могли да заключим, че липсата на коректорски поглед оголва не особено академично адекватни практики. В тази поредица от забележки биха могли да бъдат добавени начини, по които невярно се предават на български чужди имена - Патриция Уоч (Patricia Waugh), Латерман (Lachterman), Херфорд е останал само Форд (с.27) и т.н., изписването на индекси като поредни числа (с. 175 в цитата от Волф, с. 201) и др. типографски недоразумения.

В известен смисъл по-горното наблюдение ни изправя пред един проблем, с който се сблъсква всеки един ориентиран към сравнителното литературознание български учен – с какви източници може да работи! Решението на Елица Дубарова-Петкова да използва дневниците на Музил в английския им превод, очевидно произтича от възможния достъп до тях онлайн. Но коректно би било да се използва оригиналното немско издание, което е налично в австрийската библиотека „Волфганг Краус“ в СУ и може да се заема за по-дълго време. Тази забележка се отнася и до ползването на методологическите трудове, на които стъпва изследването – Дерида и Женет са ползвани през руски преводи, французинът Бланшо през български, но и през английски, Фуко през английски (смисълът, в който в работата се употребява терминът дискурс, е предаден по „Речник Фуко“ на Жюдит Ревел, но не от френския вариант, а от испанския му превод за Аржентина – защо това е така, за мен остава неясно, тъй като и двете езикови версии на речника са на свободен достъп онлайн) и т.н. Подобна практика например води до употребата на русизми (често използваният термин *цитатност* има такъв характер), на неправилно изписвани от легитимна българска гледна точка имена (с. 11 днешното Бърно е останало Брюн по немския му вариант - очевидно от текста на Корино, който пък е цитиран в изречението на немски без превод на български; Аншлус е предадено като Аншлюс (с. 39) и т.н.). Като добавим и прекомерната употреба на специфична терминология, особено термините с представката „мета-„ (метанаратив, метароман, металитература, метадискурсивен, метатекст, метадиалог, метадебат, метаутопичност, метарелативизъм, метаетически, метафикционалност и метафикционализиращ и т.н.), която се повтаря около 130 пъти на 200 страници текст, а смисълът на употребата ѝ е обяснен едва на с. 93., можем да предположим, че така оформеният текст на изложението води до изключителни затруднения

романа „Човекът без качества“ като металитературна утопия“ (с. 28-33) подвежда читателя към подобно очакване, но в нея са цитирани пет по-скоро фокусирани в отделни проблеми източника без да е рефериран нито един от тях. При втора цялостна монография в България върху толкова комплексно явление като романа на Музил, при това с определено литературно-теоретична претенция, подобна въвеждаща в световната критическа рецепция на романа глава е крайно необходима.

при прочита, понеже в и без това комплексната проблематика не са прокарани ясни (при това в естествената научна конвенция), подпомагащи разбирането принципи.

В съдържателно отношение монографията представлява полузатворен прочит (напълно осъзнат от авторката, наречен „тесен“ и мотивиран в бел. 17 на с. 19) на романа на Роберт Музил „Човекът без качества“ през дневниците, интервюта, отчасти писмата и отделно публикувани негови есета. Подобна практика е характерна за постмодерните интерпретации на романа, които изключват внимателното, а понякога и пълното историческо контекстуализиране. Липсата на внимание към контекста води например до показателни грешки – на два пъти произведението „Писмо“ на Хуго фон Хофманстал е споменато като „Писмото до Лорд Чандос от Хофманстал“ (с. 102, бел. 96, с. 123, бел. 118). Всеки литературен историк, който се занимава със световна литература, и всеки коректен читател знае, че това е въображаемо писмо на лорд Чандос до Франсис Бейкън, написано от Хуго фон Хофманстал.

Изложението е структурирано в пет части – Увод, три аналитични дяла и заключение. Трите аналитични дяла следват трите вътрешни заглавия на романа в каноничното му издание. В „Увод“ авторката описва промяната на своите интерпретативни нагласи към романа, които настъпват след осъзнаването на силната автобиографичност на литературния текст и разширяването на своя прочит през други текстове от текстовия корпус, оставен в наследство от Музил. В края му определя своята цел: „опит(а) да бъде коригиран един от ключовите аспекти в позната критическа парадигма, а именно: романът *Човекът без качества* да се възприема като утопичен. Изходната теза тук е, че произведението на Музил се гради изцяло върху иронически мотивирания *метаетически релативизъм*, а основните наративни стратегии – есеизъмът и цитатността, **подвеждат** да бъдат мислени като похвати за дискурсивното конструиране на философския възглед на Музил, макар че всъщност са с надтекстуална и надфикционална същност“ (с. 20). Тоест противопоставяйки се на една от повечето познати критически парадигми (би било добре да бяха посочени на това място изследванията, които представят поне тази парадигма), да опише основните наративни стратегии – есеизъм и цитатност, които в своите подчинени на иронията функции изграждат романа на „имунологичен принцип“ (с. 17). Тази цел, заявява авторката, ще бъде постигната като се „акцентуира“ върху „антропологично-криминологичния и мистико-митологичния дискурс“, които се пресичат в [...] в тази трета недовършена част на романа“ (с. 19). Намеренията са ясно описани. Нека сега с един пример да онагледя как са те изпълнени. Частта *III.2. Психоаналитичният и мистическият дискурс във фокуса на ироничното „цитиране“* (с. 196-207) в своето озаглавяване подсказва, че тук са концентрирани двата „акцентуирани“ дискурса и едната наративна стратегия. Още повече че в началото на главата авторката ясно определя, какво има в нея

– представя се „инцестуозния“ сюжет, за да се види „амбивалентния смисъл на утопично-мистичната връзка и виртуозното отхвърляне на психоаналитичния дискурс“ (с. 196). На първите две страници се излага сюжетът с отделни коментари към него, след това се включва цитат от дневниците на Музил, който е определен като аргумент, че спрямо психоанализата Музил е „безкомпромисен заради редуccionисткия сексистки привкус на аналогите й“ (с. 198). Включва се като уместна констатацията на Джон Максвел Кутси върху „другото състояние“, за да се потвърди, че Музил „се отърсва от натиска на външните идеи и епистемологии, независимо колко популярни са“ (с. 199). След това се разглеждат *Разговорите в святост* „аурирани от мита за Изиди и Озирис“ (с. 199), включват се наблюденията върху мотива „градина“, мотивирани чрез цитати от Фуко и Йоханис Шаде, следва цитат от Бланшо (тук в бел. 186 се правят забележки за преводите на немската дума *Eigenschaften* и се изказва хипотеза по преводаческа практика, без да се взема под внимание, че цитираният превод предхожда с поне две години издаването на романа на български, т.е. не е налична канонична преводна норма), след това става дума за дискурса на мистицизма в свързването на Улрих и Агате (с.202). Във връзка с иронично конструираната от автора поява на първата среща между брата и сестрата в „клоунските пижами“ се прави връзка с психоаналитичният подход, но се продължава с потвърждаването на „мистичния дискурс“ по Хонолд и Валтер Фанта. След това авторката включва един биографичен епизод с младия Музил, който обвързва с „разбирането му за свръхестетизация на „другия“ живот“ и подкрепя това наблюдение с пространен цитат от дневника (с. 205) . „Връща(м) се към тезата си, че иронията е всеобемаща призма и структуриращ принцип в изглаждането на романа“ (с. 206) пише тя и разсъждава върху точките на пресичане между рационалното и ирационалното, като подкрепя това с цитати от Дневника и завършва изложението си с цитат на Манхайм за потенциала на утопиите, за да заключи „Експериментът с търсенето на друга възможност за намиране на формулата за „правилен живот“ трябва да продължи [...] Но това е вече в сферата на „хипотетичното“ (с. 208). Позволих си това обстоятелствено проследяване на частта, за да онагледя разбирането на авторката за иронично „цитиране“ (което поне в точния смисъл на думата „цитиране“, макар и в кавички за мен не става много ясно) и за да илюстрирам, че освен споменаването на психоанализата един път в този отрязък не можах да открия заявеното „виртуозно отхвърляне на психоаналитичния дискурс“.

Дори само това наблюдение върху построяването на изложението, подсказва, че в него на места могат да се наблюдават и смислови пропадания. Вероятно това се случва поради един вид увеличаване на изложението в посока на концептуалността и подценяване на историческите конкретизации, които могат да направят изложението по-разбираемо за един читател, който

има опит с други автори от епохата например, но няма опит с теоретичните постановки. Повод за подобно твърдение ми дава и частта I.1. Модерният романов конструкт, която трябва да положи романовата практика на Музил в контекста на модерността (иначе логично разгърната в теоретичен план, но без конкретна историческа перспектива и без осезаемост за читателя).

Според мен не са необходими повече аналитични наблюдения върху монографията, за да бъде направена преценка за естеството ѝ. Тя е плод на дългогодишен изследователски труд и обмисляне на интерпретативния подход. Подчинена е на теоретичен модел, който чрез изследване на метанаративните техники прави опит да разкрие спецификата на творбата като емблематична за епохата на модернизма. Правилно е избран подход, който възприема иронията като тотална конструктивна енергия за романа, която придава метанаративен характер на двете специфични за Музил романови техники – на есеизма и на цитирането, при това в контекста на схващанията на Жерар Женет за петте вида трансекстуалност. Наблюденията върху текста на романа се подкрепят от метатекстове като дневници, чернови, интервюта, писма и други есеистични текстове на автора. Тази теоретична матрица позволява да бъдат направени много интересни наблюдения в част втора и трета. Тоест целите и инструментариума за тяхното постигане са ясни и работещи. За съжаление изложението върху процеса на изследването и на неговите резултати не оставя същото впечатление. Навярно поради липсата на баланс между концептуалните и теоретични пасажии и онагледяващи или подпомагащи разбирането им примери (това важи по-скоро за исторически конкретизации на някои от наблюдаваните дискурси и за едни възможен сравнителен план с други експериментирани с романовата форма в същата епоха автори). Поради описаното в началото на моите наблюдения неспазване на стандарти за научна публикация сложната материя на изложението започва да се възприема от читателя като подчинена на някакъв хаотичен модус и това затруднява възприемането.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Така представените десет публикации, свързани с хабилитационния труд, които са публикувани периодично от 2012 до 2023г. очертават пътя, по който е създавана именно като личен принос монографията „МЕТАНАРАТИВНИ ТЕХНИКИ В ИЗГРАЖДАНЕТО НА РОМАНА „ЧОВЕКЪТ БЕЗ КАЧЕСТВА ОТ РОБЕРТ МУЗИЛ“. Тоест част от съдържанието ѝ и основните тези, застъпени в нея, са в по-голямата си част публично достойние и обращение от единадесет до поне пет години преди днешната дата и са публикувани в издания с научно

рецензиране, което свежда вероятността за неразкрито взаимстване или не личен принос до нула.

5. Критични забележки и препоръки

Към учебно-педагогическата дейност на кандидата, към научно-изследователската му и публикационна дейност нямам критични забележки. Но към представената като хабилитационен труд монография въз основа на горе направените аналитични наблюдения и забележки препоръчвам преработване на изложението по стандартите, които подsigуряват формалното единство на нейния текст, преди тя да бъде публично разпространена. Това според мен е необходимо условие, за да стане разбираемо за възприемателите знанието върху романа „Човека без качества“ от Роберт Музил, което Елица Дубарова-Петкова е добила с избраната от нея методология и интерпретативна посока.

6. Лични впечатления

Личните ми впечатления са единствено от общи участия на научни конференции и стигат до представата ми за кандидата като коректен и комуникативен участник в този вид дискусии.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Елица Дубарова-Петкова отговарят на изисквания(та) на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и според мен не напълно на изискванията на съответния Правилник на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас единствено по показатели по група Г.

Кандидатът в конкурса е представил необходимия брой научни и научно-приложни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили национално признание. Някои от теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към бъдещи изследвания върху творчеството на Петя Дубарова, а част от други биха могли да залегнат в учебни програми, свързани с романовото творчество на модерността. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Елица Дубарова-Петкова не може да се поставя под съмнение.

Постигнатите от гл. ас. д-р Елица Дубарова-Петкова резултати в учебно-педагогическата и научно-изследователската дейност, съответстват на минималните национални и на преобладаващата част от допълнителните изисквания на Университет „Проф. д-р

Асен Златаров“ Бургас във връзка с Правилника на съответния университет за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно въпреки направените забележки и препоръки към хабилитационния труд да дам своята **положителна** оценка и **да** препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултета по обществени науки за избор на гл. ас. д-р Елица Дубарова-Петкова. на академичната длъжност „доцент“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Западноевропейска литература).

31.03.2024 г.

Рецензент:

(подпис)

доцент д-р Младен Влашки